
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*zmiany miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego
nr 30/11 „Gniewczyna Łańcucka I”
w miejscowości Gniewczyna Łańcucka
na cele eksploatacji
kruszywa naturalnego
ze złoża „Gniewczyna Łańcucka I”
w Gminie Tryńcza*

Tryńcza, grudzień 2020

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Marcin Podlódowski

Karolina Podlódowska

Karolina Podlódowska

Doradztwo Środowiskowe

karolina.podlowska@gmail.com

502 966 271

Spis treści

1	Wstęp	5
1.1	Przedmiot i podstawy formalno - prawne opracowania	5
1.2	Zakres merytoryczny prognozy.....	6
1.3	Cel sporządzenia prognozy	6
1.4	Metodyka i forma opracowania prognozy	6
2	Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	7
2.1	Położenie administracyjne	7
2.2	Położenie fizyczno-geograficzne	8
2.3	Użytkowanie i zagospodarowanie terenu objętego projektem mpzp	9
2.4	Budowa geologiczna i surowce mineralne	11
2.4.1	Złoża kopalin	12
2.5	Rzeźba terenu	13
2.6	Wody podziemne i powierzchniowe	13
2.6.1	Wody podziemne	13
2.6.2	Wody powierzchniowe	15
2.7	Warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego	17
2.8	Gleby.....	19
2.9	Zasoby przyrodnicze i różnorodność biologiczna.....	20
2.10	Walory krajobrazowe i kulturowe	23
2.11	Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne	23
2.12	Zasoby środowiska chronione na podstawie przepisów szczególnych	24
2.12.1	Korytarze ekologiczne	25
3	Informacje o zawartości, głównych celach mpzp oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	27
3.1	Zakres terytorialny projektu mpzp.....	27
3.2	Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie mpzp	28
3.3	Powiązania projektu mpzp z innymi dokumentami.....	28
4	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	29
5	Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji mpzp	29
6	Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.	29
7	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia analizowanego projektu mpzp	30

8	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu mpzp	32
8.1	Powierzchnia ziemi i gleby.....	32
8.2	Jakość powietrza atmosferycznego i warunki klimatyczne.....	33
8.3	Wody podziemne i powierzchniowe.....	34
8.4	Zasoby przyrodnicze i poziom różnorodności biologicznej.....	36
8.5	Krajobraz.....	37
8.6	Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne	38
8.7	Zdrowie i warunki życia ludzi	38
8.8	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	39
8.9	Zabytki i dobra materialne	39
8.10	Oddziaływania transgraniczne	39
8.11	Diagnoza relacji pomiędzy skutkami ustaleń projektu mpzp a stanem poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.....	39
9	Propozycje innych niż w projekcie mpzp rozwiązań alternatywnych a także zapobiegających, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko.....	41
10	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu mpzp oraz częstotliwość jej przeprowadzania	42
11	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	43
12	Materiały źródłowe. Akty prawne, publikacje i opracowania dokumentacyjne.....	46
13	Spis Rysunków	47

1 Wstęp

1.1 Przedmiot i podstawy formalno - prawne opracowania

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko są ustalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), zgodnie z podjętą przez Radę Gminy Tryńcza uchwałą nr XL/427/2018 z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 30/11 „Gniewczyna Łańcucka I” w miejscowości Gniewczyna Łańcucka na cele eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „Gniewczyna Łańcucka I” w Gminie Tryńcza.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Organ administracji opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obligatoryjnie sporządza prognozę oddziaływania na środowisko i przedkłada go instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu dokumentu a także jest on przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję rady gminy w sprawie jego uchwalenia. Również ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nakłada obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Ramy prawne stanowią także dokumenty ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 2003 r.),
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).

1.2 Zakres merytoryczny prognozy

W oparciu o art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wystąpiono o uzgodnienie zakresu oraz stopnia szczegółowości niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskując uzgodnienia zawarte w pismach:

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie – pismo znak: WOOS.411.1.135.2019.AP.4 z dnia 22 października 2019 r.

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku – pismo znak: PSNZ.4612.3/19 z dnia 16 października 2019 r.

1.3 Cel sporządzenia prognozy

Prognoza obejmuje ocenę najbardziej prawdopodobnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, jakie mogą być skutkiem dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach analizowanego projektu zmiany mpzp. Prognoza opracowywana jest równocześnie z projektem zmiany mpzp, w celu próby wskazania najkorzystniejszych rozwiązań dla funkcjonowania środowiska oraz eliminacji tych zapisów, które mogłyby wywołać negatywne skutki dla przyrody, a zwłaszcza zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców. Celem prognozy jest również pełna informacja dla podmiotów zmiany mpzp, tj. wnioskodawców, społeczności lokalnej i samorządów o skutkach przyjętej polityki przestrzennej dla środowiska przyrodniczego.

1.4 Metodyka i forma opracowania prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równolegle z pracami związanymi z projektem zmiany mpzp, w celu umożliwienia ewentualnych korekt w tym projekcie. Zakres tematyczny i problemowy opracowania dostosowany został do uwarunkowań środowiskowych. Analizowane były archiwalne materiały kartograficzne, planistyczne, inwentaryzacyjne, projektowe, studialne, dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczne, opracowanie ekofizjograficzne, rejestry zabytków i ewidencje dóbr kultury.

Rozeznano i scharakteryzowano ukształtowanie terenu i budowę geologiczną, warunki gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne, warunki klimatyczne, gleby, faunę i florę, obszary prawnie chronione oraz stan jakości poszczególnych komponentów środowiska i stopień ich degradacji. Powyższe komponenty poddano ocenie pod kątem ewentualnych zmian, wynikających z przyjętych rozwiązań zagospodarowania poszczególnych terenów w projekcie zmiany mpzp przy zastosowaniu analiz porównawczych i powiązań przyczynowo – skutkowych. Posłużono się również metodami:

indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Zaproponowano działania i przedsięwzięcia zmierzające do ograniczenia negatywnego wpływu proponowanych rozwiązań planistycznych na środowisko przyrodnicze.

Oceny i analizy uwarunkowane były jakością i skalą materiałów źródłowych oraz danymi udostępnianymi przez stosowne instytucje.

Przy opracowaniu poszczególnych zagadnień środowiska przyjęto ustawowe definicje podstawowych pojęć podane w przepisach odrębnych.

Opracowanie składa się z dwóch części:

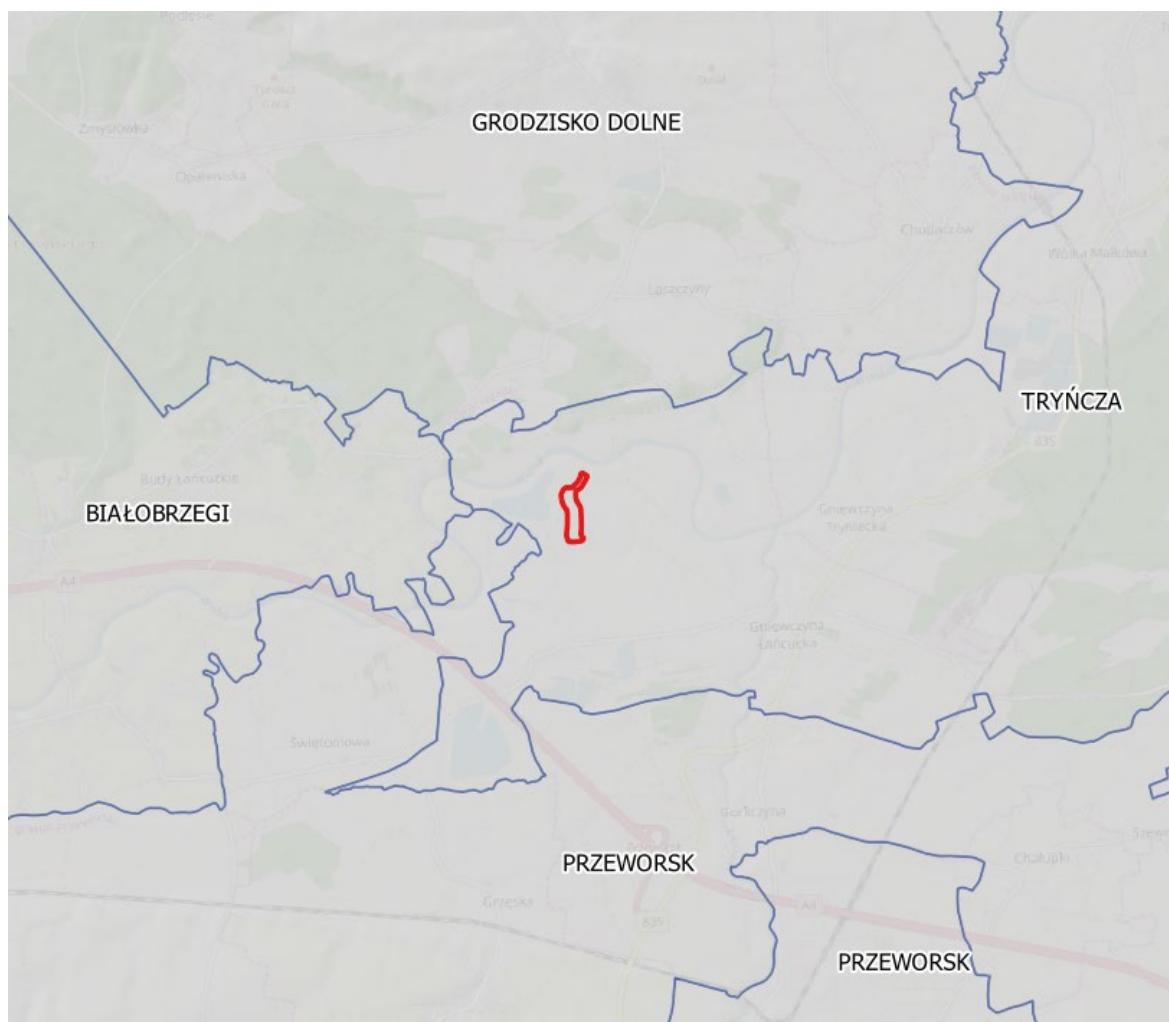
- 1) Opisowej - ilustrowanej fotografiami wraz z tematycznymi mapkami w postaci schematów (spis zamieszczony na końcu tekstu),
- 2) Kartograficznej - w postaci rysunku projektu zmiany mpzp z naniesionymi elementami prognozy oddziaływania na środowisko.

2 Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

W rozdziale dokonano krótkiej charakterystyki środowiska terenu będącego przedmiotem zmiany mpzp, a w szczególności rozpoznaniu pod względem budowy geologicznej i rzeźby, warunków hydrologicznych, klimatycznych, gleb, bioróżnorodności fauny i flory, zasobów krajobrazowych oraz obecnego sposobu użytkowania terenów objętych opracowaniem zmiany mpzp.

2.1 Położenie administracyjne

Obszar objęty opracowaniem obejmuje teren o powierzchni ok. 8,76 ha leżący w województwie podkarpackim, powiecie przeworskim, gminie Tryńcza, miejscowości Gniewczyna Łańcucka.

Ryc. 1. Położenie administracyjne analizowanego terenu
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z geoportal.gov.pl

2.2 Położenie fizyczno-geograficzne

W 2018 r. grupa 26 naukowców z 14 uczelni i instytucji naukowych (m.in. Jerzy Solon, Andrzej Richling, Wiesław Ziaja) opublikowała w czasopiśmie *Geographia Polonica*, zmodyfikowaną wersję podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne. Nowy podział jest modyfikacją podziału J. Kondrackiego i A. Richlinga z 1994 r. Został on wykonany ze szczegółowością 1:50.000, a granice mezoregionów zostały ustalone z wykorzystaniem najnowszych danych i ich analiz w systemach GIS, jak również z uwzględnieniem podziałów regionalnych, opracowanych w ostatnich latach w poszczególnych ośrodkach akademickich.

Położenie obszaru na tle aktualnego podziału Polski 2018.

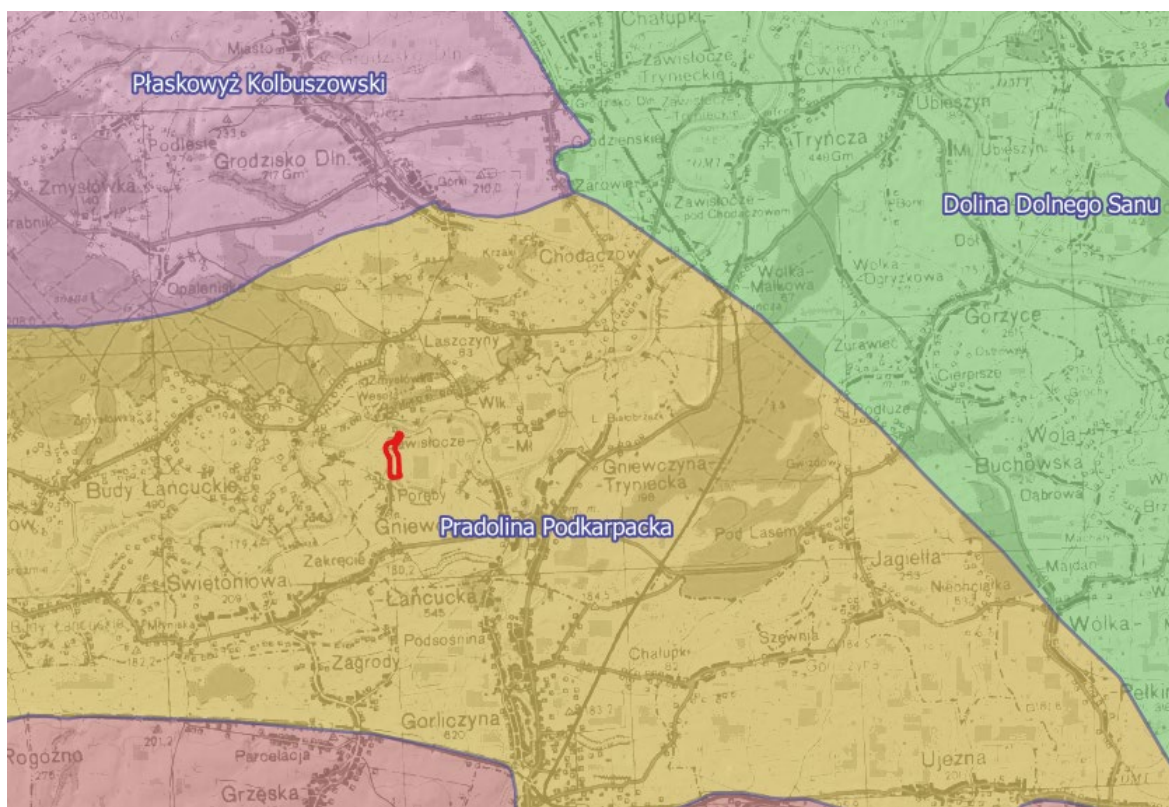
Megaregion: Region Karpacki (5)

Prowincja: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51)

Podprowincja: Podkarpacie Północne (512)

Makroregion: Kotlina Sandomierska (512.4-5)

Mezoregion: Pradolina Podkarpacka (512.51)

Ryc. 2. Lokalizacja terenu opracowania w stosunku do złóż oraz terenów i obszarów górniczych
źródło: Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl/cbdg>

2.3 Użytkowanie i zagospodarowanie terenu objętego projektem mpzp

Obszar leżący w obrębie udokumentowanego złoża kruszywa „Gniewczyna Łańcucka I” jest niezabudowany i pokryty roślinnością niską oraz zadrzewieniami. Główna część terenu to wyschnięty teren dawnego starorzecza Wisłoka. W sąsiedztwie znajduje się powyrobiskowy zbiornik wodny, powstały w wyniku eksploatacji postępującej od strony zachodniej. Od strony wschodniej teren graniczy z gruntami rolnymi.

Fot. 1. Wyschnięte dno dawnego starorzecza

Fot. 2. Obrzeża terenów rolnych i zadrzewienia

Fot. 3. Teren zmiany planu – widok z kierunku północnego

2.4 Budowa geologiczna i surowce mineralne

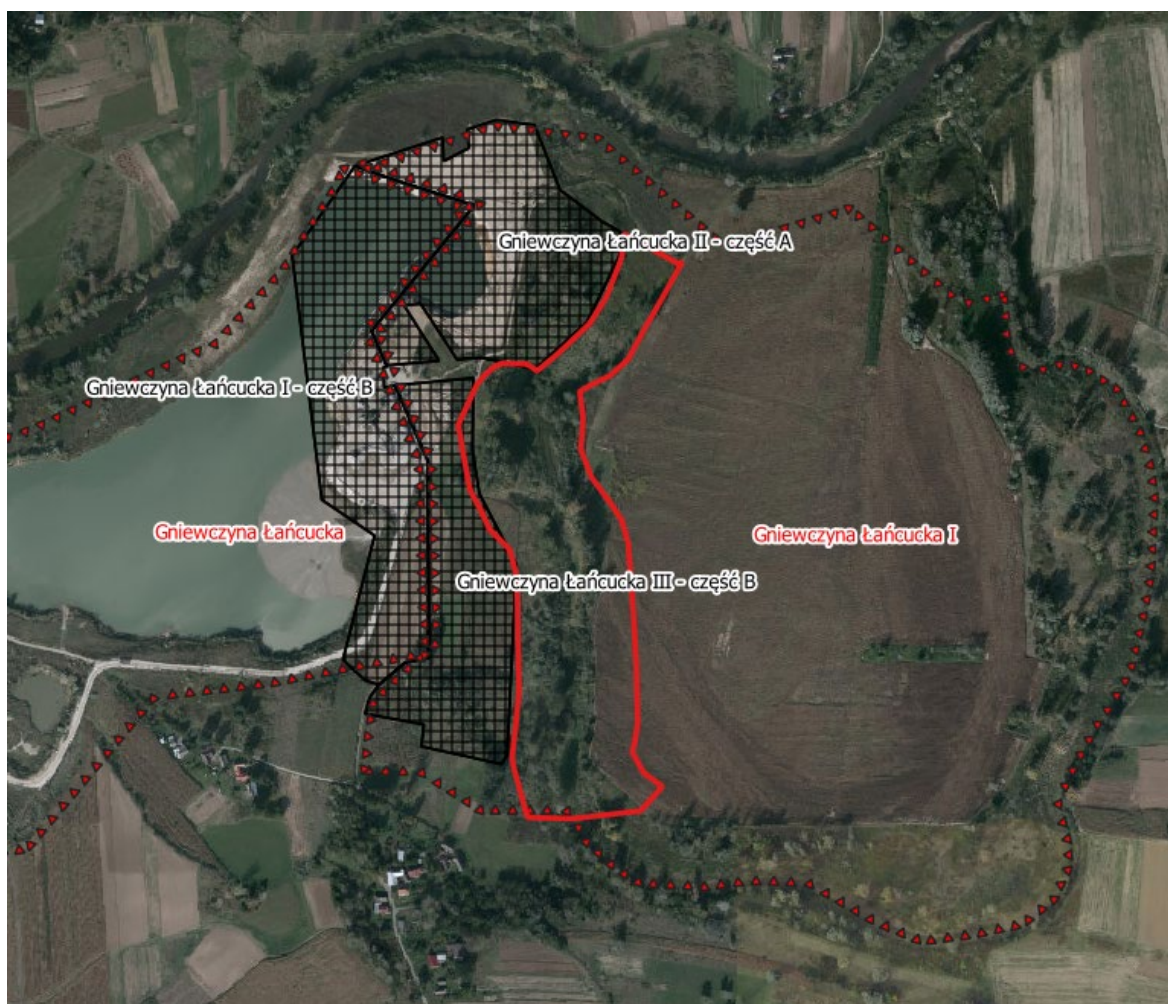
Teren zmiany planu położony jest w obrębie utworów akumulacji rzecznej na obszarze Zapadliska Przedkarpackiego. Utwory te zalegają na mioceńskim podłożu zbudowanym z iłów krakowieckich. Utwory trzeciorzędowe wykształcone są w postaci mioceńskich iłów krakowieckich barwy popielatej, kończących cykl sedymentacyjny morskich osadów miocenu w basenie zapadliska przedkarpackiego. Strop iłów nie wykazuje dużych nierówności morfologicznych. Głębokość występowania stropu utworów trzeciorzędowych waha się w granicach 10,0 – 16,0 m p.p.t. wykształcone jako osady rzeczne teras akumulacyjnych. Wyróżnić można dwa typy osadów:

- osady piaszczysto-żwirowe, stanowią główną warstwę złożową o miąższości od 3,0 do 12,5m
- piaski, piaski gliniaste i pylaste, zalegają w górnej części profilu, charakteryzują się miąższościami od 1,0 do 7,6m, zakwalifikowane zostały jako kopalina towarzysząca.

Utwory te są miejscami rozdzielone przerostami gliniastymi o miąższości około 1,0m. Nadkład przykrywający te osady budują utwory pochodzące z ostatniego etapu sedymentacji rzecznej, są to głównie gliny pylaste i piaszczyste.

2.4.1 Złoże kopalin

Udokumentowane złoże „Gniewczyna Łańcucka I” położone jest w obrębie czwartorzędowych osadów akumulacji rzecznej. Są to utwory zalegające na podłożu trzeciorzędowym, które stanowią mioceńskie iły krakowieckie. Strop utworów podłoża wykazuje nieznaczne nierówności morfologiczne, jego rzędne oscylują w granicach od ok. 163,0 m do 166,7 m n.p.m. Nadkład złoża budują głównie gleba, glina, glina pylasta i piaszczysta, piasek gliniasty oraz pył. Miąższość nadkładu serii złożowej wynosi od 0,1 m do 4,5 m przy średniej 1,2 m. Poniżej nadkładu zalegają piaski gliniaste, piaski drobnoziarniste i średnioziarniste, które zakwalifikowano jako kopalinę towarzyszącą. Występują na całej powierzchni złoża w miąższościach od 1,0m do 7,0m. Zawartość ziaren poniżej 2,0 mm dla tych utworów waha się w granicach od 94,5 % do 99,6%, średnio 98,07%. Kopalinę główną reprezentują generalnie utwory piaszczysto-żwirowe, wykształcone w postaci piasków gruboziarnistych, piasków z domieszką żwiru, piasków ze żwirem, żwiru z piaskiem i żwiru. Ich miąższość waha się od 3,0m do 12,5m. Charakterystyczna dla tych utworów zawartość pyłów mineralnych wynosi od 0,5% do 9,0%, tj. średnio 3,58%, zaś ilość ziaren poniżej 2,0 mm zawiera się w przedziale 31,2% - 91,5%. Środkowa część złoża charakteryzuje się dużą miąższością nadkładu i kopaliny towarzyszącej przy stosunkowo niewielkiej miąższości kopaliny głównej. Parametry jakościowe kopaliny towarzyszącej i kopaliny głównej nie wykazują znacznej zmienności w profilu pionowym jak i poziomym złoża. (Dokumentacja geologiczna...).

Ryc. 3. Lokalizacja terenu opracowania w stosunku do złóż oraz terenów i obszarów górniczych
źródło: Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl/cbdg>

2.5 Rzeźba terenu

W rzeźbie terenu w większej skali zaznacza się Pradolina Podkarpacka, która jest obniżeniem rozciągającym się u podnóża Karpat, którym płynęły wody fluwioglacjalne w czasie zlodowacenia Sanu II. Rzeźba terenu jest dość urozmaicona w rejonie zmiany mppz z uwagi na pozostałości dawnego meandru Wisłoka. Rzeźba terenu w sąsiedztwie została przekształcona w wyniku prac eksploatacyjnych.

2.6 Wody podziemne i powierzchniowe

2.6.1 Wody podziemne

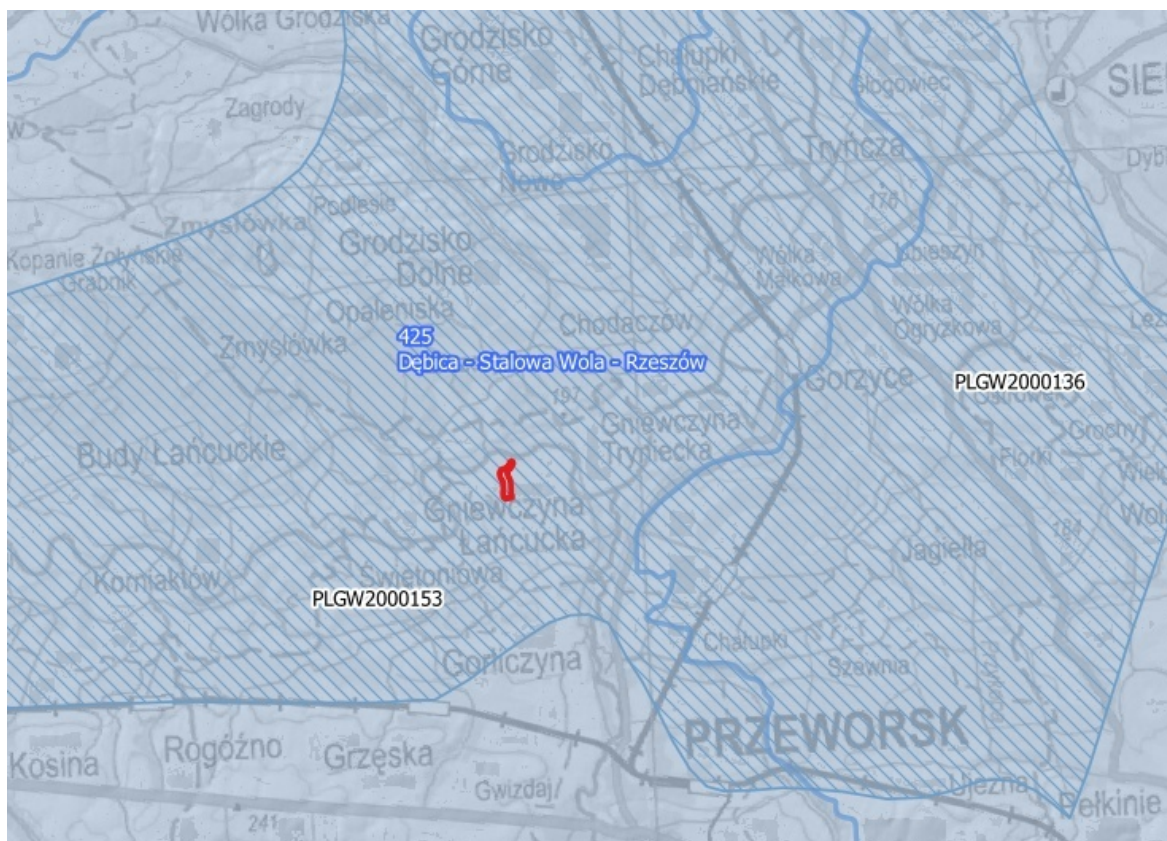
W obrębie obszaru występuje jedno zwierciadło wód gruntowych związane z czwartorzędowymi utworami piaszczysto-żwirowymi. Zasilanie następuje poprzez infiltrację opadów atmosferycznych i wód roztopowych. Rzeką Wisłok drenuje przedmiotowy teren. Zwierciadło ma charakter swobodny a jego poziom waha się od 0,5 m do 7,0 m p.p.t. Przy podwyższonych stanach wody w Wisłoku następuje infiltracja wody

z koryta i podnoszenie zwierciadła wód. Jego wahania, w zależności od warunków atmosferycznych, wynoszą ok. +/- 0,5 m. Seria złożowa jest w znacznej części zawodniona, co powoduje konieczność eksploatacji niemal całej miąższości złoża spod wody. Utwory nadkładu niemal w całości znajdują się powyżej ustabilizowanego zwierciadła wód podziemnych.

Obszar opracowania położony jest w granicach udokumentowanego GZWP Nr 425 „Dębica Stalowa Wola Rzeszów”.

W rejonie analizowanego terenu znajdują się nieeksploatowane studnie ujęć wód.

- studnia (nr S-10) z 11 stanowiących ujęcie brzegowe wód infiltrujących z rzeki Wiśłok w Gniewczynie Łańcuckiej dla miasta Przeworska i Cukrowni „Przeworsk”,
- studnie nr 414 i 415 wykonane w 1988r. dla Urzędu Miasta Przeworska,
- 2 studnie oznaczone jako C-1 i C-2 dla firmy Comindex.

Ryc. 4. Położenie terenu opracowania względem GZWP i JCWPd

źródło: Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy: <http://m.bazagis.pgi.gov.pl/cbdg>

Tab. 1. Parametry JCWP oraz JCWPd według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2016) oraz wyników monitoringu WIOS**

L.p.	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Cel środowiskowy		Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły <u>leżących w obrębie obszaru opracowania</u>
					Cel dla stanu/potencjału ekologicznego	Cel dla stanu chemicznego			
1	PLRW20001922699	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał ekologiczny możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego - Wisłok od ujścia do Starego Wisłoka	Dobry stan chemiczny	Zły	Zagrożona*	-

* Derogacja do 2021 r.: Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

L.p.	Europejski kod JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie na obszarze dorzecza Wisły <u>leżących w obrębie obszaru opracowania</u>
1	PLGW2000153	Dobry	Dobry	Niezagrożona	-

2.7 Warunki klimatyczne i jakość powietrza atmosferycznego

Obszar będący przedmiotem opracowania, podobnie jak obszar całego kraju leży w strefie klimatu umiarkowanego, przejściowego. Średnie temperatury roczne są tu nieznacznie wyższe od przeciętnych w regionie i wynoszą w okresie od kwietnia do września 17-19°C. Maksimum termiczne przypada na okres lipiec-wrzesień, średnia temperatura wynosi wtedy ok. 19°C, minimum termiczne przypada z kolei na styczeń-luty, średnia temperatura powietrza spada do ok. -7°C. Średnia temperatura roczna oscyluje w granicach 7°C. W analizowanym zakolu Wisłoka możliwe jest występowanie inwersji temperatury i potencjalnie niższej temperatury i większej wilgotności. Długość trwania zimy: 15-18 tygodni. Okres wegetacyjny rozpoczyna się w drugiej dekadzie kwietnia i trwa ok. 185 dni. Lato termiczne trwa ok. 8 tygodni. Opady roczne w granicach 500-600 mm, maksimum opadowe przypada w lipcu, a minimum w lutym. Długość zalegania pokrywy śniegu wynosi około 50 dni. Ze względu na ukształtowanie terenu opracowania można przyjąć, iż rozkład wiatru nie będzie odbiegał od ogólnych warunków przepływu mas powietrza, i będzie zbliżony do stacji pogodowej w Łańcucie, gdzie w kierunku wiatru dominuje składowa południkowa (SW i S). Średnia prędkość wiatru oscyluje w granicach 3 – 3,5 m/s. Stwarza to warunki do powstania zjawisk fenowych. Zachmurzenie: średnie występuje w okresie jesienno-zimowym, najmniejsze w lecie. Opadom często towarzyszą gwałtowne burze z wyładowaniami. Wysokie opady, umiarkowane średnie temperatury roczne, specyficzne położenie oraz wysokość względna terenu tworzą dogodne warunki dla flory i fauny.

W obrębie obszaru opracowania wyróżnić można topoklimat zbiorników wodnych i ich otoczenia - oddziaływanie zbiorników powyrobowiskowych zaznacza się poprzez łagodzący wpływ wód na temperaturę powietrza (zmniejszenie amplitudy), oraz wzrost częstotliwości pojawiania się mgieł. Ponadto woda akumuluje ciepło, więc chłodne powietrze spływające do obniżenia dolinnego nie powoduje powstawania mrozowisk w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Znaczący wpływ na lokalne warunki wilgotnościowe ma również głębokość występowania wód gruntowych. Wilgotność względna powietrza nad terenami o płytko występującym poziomie wód gruntowych jest znacznie wyższa niż nad terenami przyległymi a różnice dochodzą do kilkunastu procent. Większa wilgotność powietrza jest powodem częstszego i dłuższego zalegania mgieł.

Jakość sanitarna powietrza to ważny czynnik zdrowotny, gdyż człowiek wystawiony jest na bezpośredni kontakt z zanieczyszczeniami zawartymi w powietrzu. Poprawa jakości powietrza ma wpływ korzystny na stan sanitarny środowiska i zdrowie ludzi.

Corocznie w Polsce dokonywana jest ocena jakości powietrza pod kątem jego zanieczyszczenia 12 substancjami: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, tlenkiem węgla, benzenem i ozonem, pyłem zawieszonym PM10 i PM2,5 oraz zanieczyszczeniami

oznaczanymi w pyłe PM₁₀: ołowiem, arsenem, kadmem, niklem i benzo(a)pirenem. Pomimo stałej poprawy jakości powietrza w Polsce istotnym problemem nadal pozostają: w sezonie zimowym – ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, a w sezonie letnim – zbyt wysokie stężenia ozonu troposferycznego (KPOP).

Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim w 2017 roku została wykonana według zasad określonych w art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów dyrektywy 2008/50/WE i dyrektywy 2004/107/WE oraz decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej 2011/850/UE z dnia 12 grudnia 2011 r.

Oceny jakości powietrza odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami. Obszar opracowania należy do strefy „podkarpackiej”. Roczna ocena została wykonana w oparciu o wyniki pomiarów przeprowadzonych w 2017 roku na stałych stacjach monitoringu.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów ustanowionych ze względu na:

- ochronę zdrowia ludzi,
- ochronę roślin.

W ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia uwzględnia się następujące zanieczyszczenia: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x i ozon O₃.

Strefy zalicza się do określonej klasy (A, C), w oparciu o ocenę poziomu wymienionych wyżej substancji w powietrzu. Określa się jedną klasę strefy ze względu na ochronę zdrowia i jedną klasę ze względu na ochronę roślin.

Kryteria zaliczenia strefy do określonej klasy:

- **Klasa strefy A** – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekraczający poziomu dopuszczalnego/docelowego
- **Klasa strefy C** – poziom stężeń zanieczyszczenia powyżej poziomu dopuszczalnego/docelowego

Poniższe tabele przedstawiają wynikowe klasy jakości powietrza w strefie podkarpackiej w roku 2017 dla kryterium ochrony zdrowia i roślin.

Tab. 2. Klasyfikacja strefy podkarpackiej w zakresie jakości powietrza

	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
zanieczyszczenia	SO ₂ ,	NO ₂	CO	C ₆ H ₆ ,	O ₃	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
klasa	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C
	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin											
zanieczyszczenia	SO ₂ ,				NO _x				O ₃			
klasa	A				A				A			

źródło: Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2017 roku

Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony zdrowia strefa podkarpacka otrzymała wynikową klasę C, ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Oznacza to, że poziomy stężenie 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 przekraczają wartości dopuszczalne w ciągu roku częściej niż 35-razy, poziom stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 przekracza poziom dopuszczalny oraz poziom stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu przekracza poziom docelowy w roku kalendarzowym.

Aktualnie obowiązuje „Program ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych” przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXX/544/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, opublikowaną w Dz. U. Woj. Podk. z dnia 9 stycznia 2017r., pod poz. 74.

2.8 Gleby

W ekosystemach lądowych, zarówno naturalnych, jak i ukształtowanych przez człowieka, gleba jest ogniwem łączącym podłoże geologiczne i ożywioną część ekosystemu. Wiele podstawowych właściwości gleba dziedziczy od skały macierzystej, z której się wytworzyła, ale tempo i kierunek procesów glebotwórczych, a także ekologiczna i użytkowa wartość gleby zależą od wielu innych, równocześnie działających czynników środowiskowych: klimatu, stosunków wodnych, ukształtowania terenu, pokrywania roślinności oraz działalności człowieka.

Gleby na terenie opracowania posiadają niską i średnią wartość bonitacyjną należą, głównie do klas IV i III. Obszar doliny Wisłoka w pasie przylegającym do koryta rzeki pokryty jest utworami aluwialnymi. Rozkład przestrzenny złożonego przez wody Sanu

materiału jest dość charakterystyczny. Bliżej koryta zalega materiał lżejszy, głównie gliny średnie i pyły, dalej zaś materiał cięższy, a nawet bardzo ciężki – ilasty. Wytworzone na tych utworach gleby to mad brunatnych, czarnoziemnych i mad początkowego stadium rozwoju. Mady wytworzone na utworach lżejszych są glebami lepszymi, w porównaniu do tych, które powstały na ciężkim materiale ilastym. Te pierwsze zaliczane są do najwyższych klas bonitacyjnych, drugie natomiast do klasy IV. Na analizowanym terenie przeważają mady rzeczne (mapa geologiczna - załącznik nr 4) ciężkie, czyli gleby charakterystyczne dla dolin rzecznych, bardzo bogate w składniki pokarmowe, lecz bardzo mokre i odznaczające się mało korzystnymi dla produkcji rolnej stosunkami wodnymi co powoduje, że są ciężkie w uprawie. Zaorane w stanie zbyt mokrym tworzą po wyschnięciu wielkie bryły, nie dające się rozbić. Uprawiane starannie i umiejętnie stanowią pierwszorzędny typ gleby dla takich warzyw jak większość kapustnych, rabarbar, selery. Grunty rolne klasy III wymagają zgody ministra właściwego ds. rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych na przeznaczenie ich na cele nierolnicze.

2.9 Zasoby przyrodnicze i różnorodność biologiczna

Przyrodnicze komponenty środowiska abiotycznego (biotop) i ich zróżnicowanie przestrzenne, decydują o naturalnej szacie roślinnej i faunie, które tworzą biocenozy zróżnicowane gatunkowo, a tym samym odzwierciedlają bioróżnorodność gatunkową i ekosystemową. Różnorodność biologiczna w krajobrazie jest zjawiskiem bardzo złożonym, gdyż obejmuje zarówno różnorodność genetyczną, gatunkową jak i różnorodność ekosystemów.

Według geobotanicznego podziału Matuszkiewicza (2008a), obszar opracowania leży w:

Prowincji: Bałtyckiej

Podprowincji: Środkowoeuropejskiej

Dziale: Wyżyn Południowopolskich

Krainie: Kotliny Sandomierskiej

Okręgu: Przemysko-Rzeszowski

Podokręgu: **Dolin Środkowego Sanu i Dolnego Wisłoka**

Poszczególne jednostki geobotaniczne odznaczają się swoistym przestrzennym układem roślinności, wynikającym ze zróżnicowania rzeźby, budowy geologicznej i stosunków hydrologicznych.

Pierwotne przestrzenne rozmieszczenie zbiorowisk roślinnych w pełni odzwierciedlało naturalny układ pomiędzy warunkami glebowo-klimatycznymi a roślinnością występującą na danym obszarze. Dla analizowanego terenu potencjalna roślinność naturalna to nadrzeczne łęgi wierzbowo-topolowe (*Salici-Populetum*). Układ ten

został zaburzony w wyniku działalności człowieka oraz naturalnych procesów zachodzących w środowisku. Osuszenie dawnego starorzecza, którego powody są trudne do jednoznacznego ustalenia oraz związane z tym przekształcenia szaty roślinnej spowodowały zniszczenie zbiorowisk wodnych i degradację zbiorowisk lęgowych.

Fot. 4. Klon jesionolistny (*Acer negundo*) – gatunek inwazyjny

Fot. 5. Grunty rolne i zadrzewienia w terenie zmiany mpzp

Fot. 6. Liczne stada krzyżówek (*Anas platyrhynchos*) na sąsiednim zbiorniku

2.10 Walory krajobrazowe i kulturowe

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, wprowadziła definicję krajobrazu, jako postrzeganej przez ludzi przestrzeni, zawierającej elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowanej w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.

Obszar objęty granicami zmiany planu jest niewielki i obejmuje fragmenty terenu o różnym sposobie użytkowania. Analizowane przedsięwzięcie jest realizowane w terenie użytkowanym częściowo rolniczo a częściowo na terenie meandru Wisłoka. W bezpośrednim sąsiedztwie planowanego przedsięwzięcia zlokalizowany jest zbiornik wodny na złożu „Gniewczyna Łańcucka I”. Obszar nie odznacza się szczególnymi walorami przyrodniczymi (niekorzystne zmiany zaszły w przeciągu ostatnich kilku, kilkunastu lat). Centralna część złoża, której fragment objęty jest zmianą planu, to teren jednogatunkowych upraw o niewielkich walorach widokowych.

Obszar oraz istniejące na nim obiekty nie podlegają ochronie dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

2.11 Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne

Działalność człowieka powoduje istotne zmiany w tzw. klimacie akustycznym. Jako hałas według przepisów rozumiemy każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Podstawą prawną działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem stanowi ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, art. 112 stwierdza: *„ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez: utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany, zapobieganiu ich powstawaniu lub przenikaniu do środowiska”*.

Należy pamiętać, iż prawo ochrony środowiska traktuje hałas jako jedno z zanieczyszczeń środowiska i w związku z tym, poddaje go takim samym zasadom i obowiązkom jak w przypadku innych zanieczyszczeń. Bardzo często problem hałasu jest bagatelizowany, a jednocześnie badania naukowe wykazują, że dla przeciętnego człowieka hałas jest kilkakrotnie bardziej dokuczliwy niż np. zanieczyszczenie powietrza.

Dopuszczalne wartości poziomu hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Hałas związany z działalnością górniczą na przedmiotowym obszarze ma zasięg lokalny i skupia się w obrębie miejsc prowadzenia prac a także wzdłuż dróg technologicznych i dróg wywozu kruszywa poza teren obszaru górniczego. Źródłami hałasu związanymi z eksploatacją surowca są:

- źródła liniowe: ruch samochodowy wzdłuż dróg wewnętrznych a także ruch samochodów transportujących kruszywo,
- źródła punktowe i powierzchniowe: maszyny i urządzenia pracujące w obrębie zakładów eksploatacji kruszywa takie jak: spycharki, ładowarki, koparki chwytakowe pływające, koparki ssąco-refulujące, przenośniki taśmowe, urządzenia krusząco-sortujące.

Dopuszczalne wartości parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Zgodnie z zapisami zawartymi w tym rozporządzeniu dopuszczalne w środowisko poziomy pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz dla miejsc dostępnych dla ludzi, wynoszą dla składowej elektrycznej 10kV/m, dla składowej magnetycznej 60A/m.

Badania poziomów pól elektroenergetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Wg danych za 2017 rok, na terenie województwa nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

2.12 Zasoby środowiska chronione na podstawie przepisów szczególnych

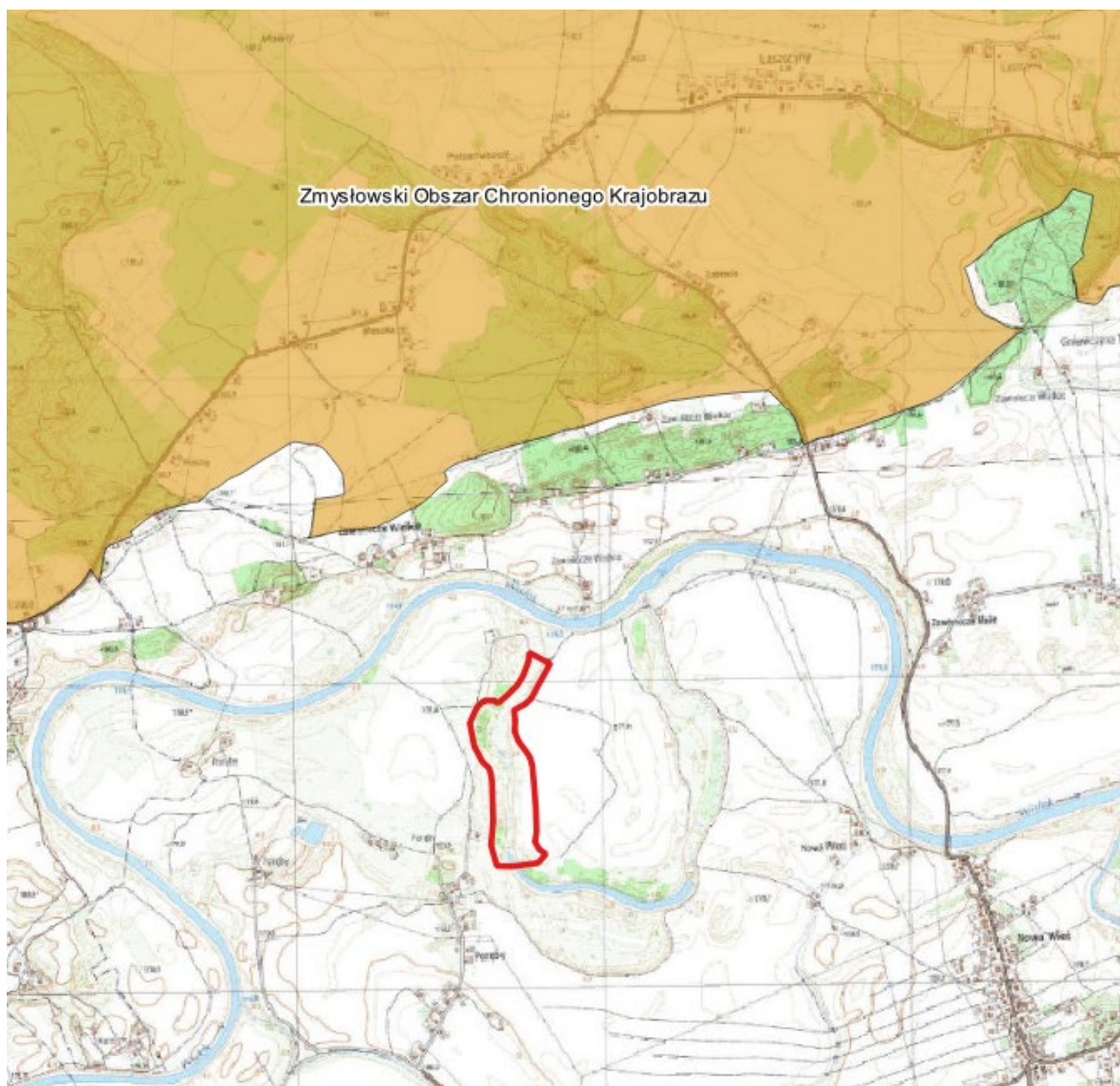
Ochrona przyrody w rozumieniu ustawy polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów

i składników przyrody oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Analizowany teren nie leży w obrębie obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Najbliżej położona (ok. 700 m) obszarowa forma ochrony przyrody to Zmysłowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Ryc. 6. Położenie obszaru opracowania w stosunku do najbliższych obszarów chronionych

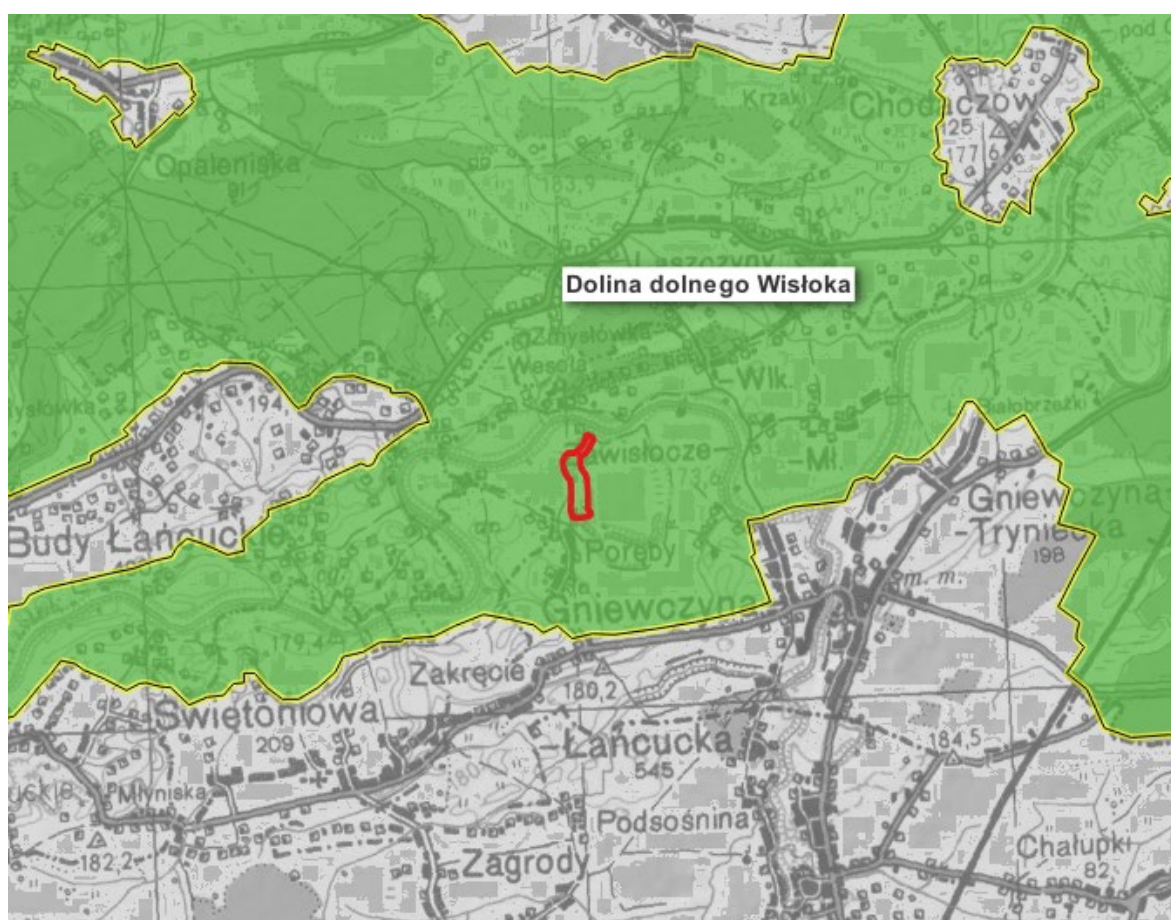
źródło: www.gdos.gov.pl

2.12.1 Korytarze ekologiczne

Rozwój cywilizacyjny wiąże się z zajmowaniem nowych terenów niezbędnych do rozbudowy sieci osadniczej, wzrostem gęstości sieci infrastruktury powierzchniowej i liniowej oraz presją innych form oddziaływania człowieka na środowisko. Efektem tych procesów jest fragmentacja krajobrazu, polegająca na ciągłym dzieleniu płatów

przyrodniczych barierami ekologicznymi na coraz to mniejsze części. Zanik i izolacja obszarów siedliskowych powoduje ograniczenie dyspersji, migracji i swobodnej wymiany genów wielu gatunków, co stanowi poważne zagrożenie dla bioróżnorodności. Odpowiedzią na proces fragmentacji siedlisk jest koncepcja ochrony korytarzy ekologicznych. Podstawowym zadaniem korytarzy jest zapewnienie ciągłości tras umożliwiających przemieszczanie się organizmów pomiędzy płatami siedlisk.

Najbardziej aktualna mapa, wskazująca sieć korytarzy ekologicznych w skali całej Polski, opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Głównym założeniem merytorycznym było opracowanie mapy korytarzy o charakterze multifunkcyjnym - przeznaczonych dla możliwie największej liczby gatunków i łączących różnorodne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza podlegające ochronie w ramach sieci Natura 2000. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych (Jędrzejewski 2011). Przedmiotowy obszar zlokalizowany jest w granicach krajowego korytarza ekologicznego: Dolina dolnego Wisłoka (KPd-6A), mającego spełniać rolę korytarza migracyjnego dla dużych ssaków.

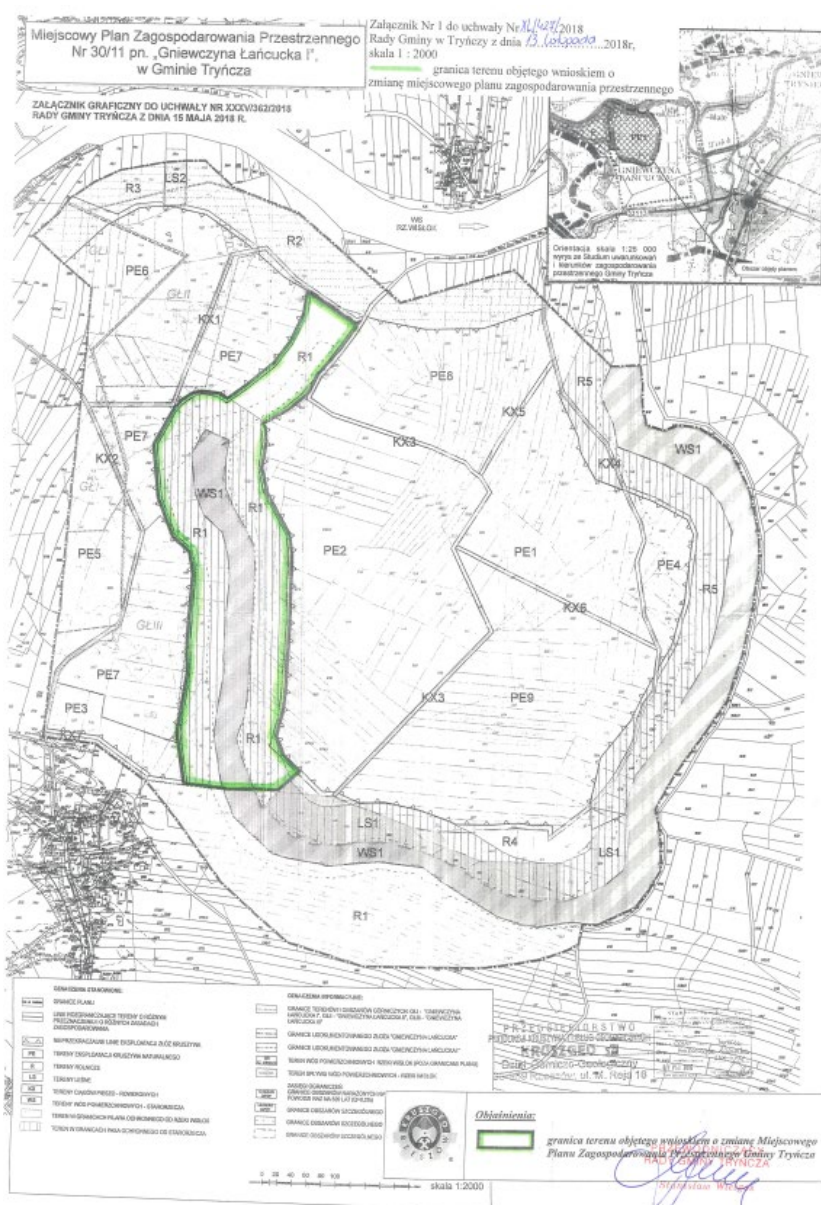
Ryc. 7. Położenie obszaru opracowania w stosunku do sieci proponowanych korytarzy ekologicznych

źródło: www.gdos.gov.pl

3 Informacje o zawartości, głównych celach zmiany mpzp oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

3.1 Zakres terytorialny projektu zmiany mpzp

Granice obszaru objętego procedurą sporządzania zmiany mpzp, określono na załączniku graficznym zgodnie z podjętą uchwałą nr XL/427/2018 z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 30/11 „Gniewczyna Łąncucka I” w miejscowości Gniewczyna Łąncucka na cele eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „Gniewczyna Łąncucka I” w Gminie Tryńcza.

Ryc. 8. Zakres obszaru objętego sporządzeniem zmiany mpzp
źródło: UG Tryńcza

3.2 Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie zmiany mpzp

Zasadniczym celem zmiany planu jest umożliwienie eksploatacji kopaliny w obrębie udokumentowanego złoża „Gniewczyna Łańcucka I”.

Projekt zmiany planu ustala

3.3 Powiązania projektu zmiany mpzp z innymi dokumentami

W projekcie zmiany mpzp uwzględniono uwarunkowania wynikające z powiązań projektowanego dokumentu z dokumentami wyższego rzędu, w szczególności:

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tryńcza**

Dla realizacji niniejszej zmiany i umożliwienia eksploatacji kruszywa naturalnego, niezbędna jest uprzednia zmiana suikzp. Zmiana taka jest realizowana równolegle ze zmianą planu.

- **Opracowanie ekofizjograficzne do projektu zmiany Studium Uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tryńcza dla terenu złoża kruszywa naturalnego „Gniewczyna Łańcucka 1” oraz do projektu Miejsowego Planu zagospodarowania Przestrzennego obejmującego teren złoża kruszywa naturalnego „Gniewczyna Łańcucka I”**

Opracowanie ekofizjograficzne wykonane w 2012 r. wskazywało, że w obrębie analizowanego terenu występuje starorzecze Wisłoka o wysokich walorach przyrodniczych. Przez kilka lat starorzecze w tym rejonie utraciło swój charakter i wartości przyrodnicze.

4 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

W dłuższej perspektywie czasowej nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania skutków realizacji analizowanego projektu zmiany mpzp na środowisko.

Stan środowiska na obszarze projektu zmiany mpzp, opisany został w rozdziale 3 niniejszej prognozy.

5 Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji zmiany mpzp

Odstąpienie od realizacji zmiany mpzp, uniemożliwi racjonalne wykorzystanie zasobów udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Gniewczyna Łańcucka I”.

6 Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

Problemy ochrony środowiska powinny być częściowo rozwiązane już na etapie tworzenia koncepcji zagospodarowania przestrzennego. Planowanie uwzględniające potrzebę zachowania walorów przyrodniczych, w tym obiektów i obszarów prawnie chronionych może pozwolić na utrzymanie środowiska przyrodniczego w odpowiednim stanie i zapewnić jego dobre funkcjonowanie. Odpowiednie zagospodarowanie

przestrzeni może skutecznie gwarantować zachowanie zasobów przyrody w dobrym stanie i zapewnienie dobrego funkcjonowania środowiska.

7 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia analizowanego projektu zmiany mpzp

Przy formułowaniu ustaleń analizowanego projektu zmiany mpzp miały zastosowanie cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu.

Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym:

Strategiczne dokumenty krajowe uwzględniają międzynarodowe konwencje i umowy ratyfikowane przez Polskę takie jak m.in.:

- Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 09.05.1992 r. wraz z Protokołem Kartageńskim o bezpieczeństwie biologicznym do Konwencji o różnorodności biologicznej.
- Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1996 r.
- Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r.
- Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie, podpisane w Londynie dnia 4 grudnia 1991 r.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. wraz z Protokołem z Kioto do Ramowej Konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu z 11 grudnia 1997 roku oraz Porozumienia paryskiego, przyjętego w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r.
- Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r.
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.
- Konwencja w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych (Konwencja Sztokholmska).

Cele ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym:

Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sposób następujący:

- zachowanie, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrona zdrowia człowieka,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest 7 Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Stanowi on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza 9 celów priorytetowych do osiągnięcia do 2020 r.

1. ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
2. przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
3. ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem problemami i zagrożeniami dla ich zdrowia i dobrostanu,
4. maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie środowiska poprzez lepsze wdrażanie tego prawodawstwa,
5. doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej unijnej polityki w zakresie środowiska,
6. zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki w zakresie środowiska i klimatu oraz uwzględnienie kosztów ekologicznych wszelkich rodzajów działalności społecznej,
7. lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityki,
8. wspieranie zrównoważonego charakteru miast w Unii,
9. zwiększenie efektywności Unii w podejmowaniu międzynarodowych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem.

Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym:

Zgodnie z Konstytucją, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5) a ochrona środowiska jest obowiązkiem m. in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74).

8 Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu zmiany mpzp

Jak każda działalność człowieka, również zagospodarowanie terenu w kierunku eksploatacji surowców nieenergetycznych, spowoduje powstanie oddziaływania na środowisko. Działalność związana z eksploatacją kopalin jest silnie uzależniona od miejsc ich występowania, co często powoduje istnienie sytuacji konfliktowych i konieczność wyboru pomiędzy konkurencyjnymi zasobami. Wydobycie surowców mineralnych w sposób nieunikniony będzie oddziaływać na tereny, na których się odbywa oraz na obszary przyległe. Należy stwierdzić na wstępie, iż oddziaływanie to nie musi być wyłącznie negatywne a głównym zagadnieniem, które decyduje o sumarycznym wpływie na środowisko jest lokalizacja planowanej działalności i etap likwidacji i zakończenia prac wydobywczych oraz przeprowadzenie rekultywacji. Eksploatacja i rekultywacja będzie prowadzona sukcesywnie, co zapewnia podobny poziom oddziaływań jak podczas trwającej obecnie w sąsiedztwie działalności.

8.1 Powierzchnia ziemi i gleby

Podstawową formą użytkowania terenu, jaka jest zapisana w obowiązującym planie i utrzymana w projekcie zmiany mpzp, jest eksploatacja kruszywa.

Kopalnie odkrywkowe zajmują stosunkowo duże obszary a prowadzone w ich obrębie prace górnicze wiążą się z daleko idącą ingerencją w środowisko. Przekształcenia rzeźby terenu i struktur geologicznych podłoża, stanowią grupę najpoważniejszych skutków tego typu działalności.

Na etapie przygotowania złoża do eksploatacji, znad stropu zebrana zostanie warstwa gleby. Na etapie eksploatacji prowadzone będą roboty górnicze polegające na wybieraniu urobku z niszy wyrobiska, załadunek na samochody i transport do odbiorcy.

W trakcie eksploatacji kruszywa mogą powstawać skarpy, nasypy o zboczach narażonych na zsuwy i osypywanie. Procesy te będą zachodziły głównie w obrębie wyrobisk eksploatacyjnych, w ich bliskim sąsiedztwie oraz na stokach zwalowisk.

Skutki jakie eksploatacja wywrze na struktury geologiczne obszaru to przede wszystkim zniszczenie pierwotnej budowy warstw czwartorzędowych oraz stworzenie zbiorników wodnych.

Pośredni wpływ na jakość gleb na terenach sąsiednich będzie miał również wzrost parowania z otwartej powierzchni zbiorników poeksploatacyjnych, skutkujący zwiększeniem dopływu wód gruntowych do zbiornika co przekładać się może na zmniejszenie uwilgotnienia gleb i zmniejszenie ich produktywności. W przypadku eksploatacji spod

powierzchni wody zjawiska takie zachodzą w bardzo ograniczonym zakresie, jednakże należy je wziąć pod uwagę na etapie planowania zagospodarowania terenu.

Odpady związane z działalnością górniczą powstawać będą przez okres trwania wydobywania oraz w trakcie fazy udostępniania złoża i fazy likwidacji przedsięwzięcia. W trakcie prowadzenia działalności górniczej powstawać będą również odpady niebezpieczne. Odpady powstające w związku z funkcjonowaniem działalności górniczej, takie jak: akumulatory, filtry olejowe, oleje silnikowe, smarowe i przekładniowe, opony winny być magazynowane w wydzielonym miejscu poza terenem eksploatacji i następnie przekazywane firmom posiadającym odpowiednie zezwolenia na transport, odzysk lub unieszkodliwienie odpadów.

8.2 Jakość powietrza atmosferycznego i warunki klimatyczne

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza podczas eksploatacji złóż w dalszym ciągu będą funkcjonujące na terenie kopalni koparka, spycharka, ładowarka oraz urządzenia transportowe (samochody ciężarowe).

Ryzyko wzrostu zanieczyszczenia powietrza pyłami mineralnymi, pochodzącymi zarówno z wywiewania cząstek z terenu zwałowisk zewnętrznych i wyrobiska jak i pylenia wtórnego (wymuszonego) spowodowanego transportem samochodowym. O ile emisja pyłu z kopalni ma charakter cykliczny (w okresach silnych wiatrów) i dotyczy tylko wyrobiska i zwałowisk to emisja wymuszona spowodowana środkami transportu ma zasięg zdecydowanie większy i dotyczy terenów wokół kopalni a głównie dróg wywozu kruszywa. Należy mieć jednak na uwadze, że wzrostu zapylenia będzie można spodziewać się tylko w okresach długotrwałej bezdeszczowej pogody. Ze względu również na charakter kopaliny i sposób eksploatacji nie przewiduje się wystąpienia ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń pyłowych.

Źródłem emisji zanieczyszczeń gazowych, będą również produkty spalania paliw (oleju napędowego) w środkach transportowych i maszynach roboczych.

Wprowadzenie w życie ustaleń zawartych w projekcie zmiany mpzp, nie będzie miało istotnego wpływu na warunki klimatyczne. W związku z powstaniem zbiorników wodnych, należy przewidywać wzrost wilgotności powietrza na przyległym terenie i wzrost częstotliwości występowania mgieł.

W celu zmniejszenia potencjalnych uciążliwych oddziaływań, należy stosować zraszanie dróg oraz bezwzględne wykorzystywanie samochodów wyposażonych w plandeki.

8.3 Wody podziemne i powierzchniowe

Prowadzenie wydobywania kruszywa z zawodnionego złoża powoduje nieuniknione oddziaływanie na stosunki hydrologiczne i hydrogeologiczne terenu.

Wynika to z takich zjawisk jak:

- napływ wody do basenu eksploatacyjnego w miejsce wydobytego kruszywa,
- ubytek wody, która wywożona jest poza złożę wraz z urobkiem,
- zmniejszenie oporów hydraulicznych przepływu strumienia w stosunku do warunków przed rozpoczęciem eksploatacji co powoduje spadek poziomu zwierciadła wód gruntowych po stronie napływu wód i podniesienie się poziomu po stronie odpływu,
- zwiększenie parowania ze zbiorników eksploatacyjnych w wyniku odkrycia zwierciadła wody, przykrytego pierwotnie warstwą gruntów, tworzących strefę aeracji.

Skutkiem prowadzonej eksploatacji jest powstanie leja depresji, którego zasięg zależy przede wszystkim od intensywności pobierania wody i współczynnika filtracji warstwy wodonośnej. Ubytek wody wywołany zwiększonym parowaniem w związku z powstaniem nowej odkrytej powierzchni wody (zbiorników poeksploatacyjnych) będzie rekompensowany opadami deszczu i dopływem podziemnym, w wyniku czego nie będzie dochodziło do powiększania leja depresji. Obserwacje prowadzone w innych miejscach eksploatacji wskazują, że nie następuje obniżenie poziomu wód gruntowych w rejonie prac wydobywczych. W istniejących basenach poeksploatacyjnym prowadzone są pomiary położenia lustra wody. Obserwacje te wykazały niewielkie wahania wody wynoszące ok. 1 metra.

Badania prowadzone na szeregu kopalni, zlokalizowanych w miejscach o stabilnych warunkach hydrogeologicznych, nie wykazały niekorzystnego wpływu eksploatacji na położenie zwierciadła wód gruntowych a głównym czynnikiem powodującym wahania poziomu wody są opady atmosferyczne.

Kolejnym z możliwych negatywnych oddziaływań, jakie wiąże się z prowadzeniem działalności eksploatacyjnej, jest wzrost ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych. Dwa czynniki odgrywają w tym przypadku decydującą rolę: wyjściowa wrażliwość wód na zanieczyszczenia oraz zmiany spowodowane planowanym zagospodarowaniem. Na podstawie mapy hydrograficznej, należy stwierdzić, że grunty słabo przepuszczalne w rejonie opracowania są mało podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych. Ryzyko zanieczyszczenia wód zwiększa jedynie fakt, iż eksploatacja powoduje odsłonięcie poziomu wodonośnego co ułatwia infiltrację zanieczyszczeń. W trakcie prowadzenia eksploatacji zagrożeniem może być niekontrolowane uwalnianie płynów eksploatacyjnych.

Potencjalnie większe zagrożenie dla wód podziemnych mogą stworzyć głównie sytuacje awaryjne - rozlewy substancji ropopochodnych (olej napędowy, smary, oleje, benzyna) używanych do maszyn i środków transportu. W sytuacji awaryjnej, podczas tankowania lub podczas wymiany oleju silnikowego, hydraulicznego lub przekładniowego może dojść do wycieku tych substancji do gruntu. Bezwzględnie należy dążyć do wyeliminowania takiego zagrożenia dokładając odpowiedniej staranności do czynności związanych z gospodarowaniem substancjami ropopochodnymi, jednak nawet w sytuacji gdyby doszło do wycieku substancji ropopochodnych do gruntu nie będzie to stanowiło istotnego zagrożenia dla jakości wód podziemnych. W takiej sytuacji zanieczyszczony grunt należy zebrać do szczelnego pojemnika i przekazać do utylizacji.

Właściwie przeprowadzona rekultywacja z wprowadzeniem pasa roślinności szuwarowej oraz zakrzewień i zadrzewień wzdłuż brzegu zbiorników może mieć pozytywny wpływ na zapewnienie właściwej jakości wód a także stabilizować brzegi zmniejszając skalę ich erozji.

Jednym z aspektów, który należy wziąć pod uwagę jest zagrożenie powodziowe. Analizowany teren jest zagrożony zalewaniem wodami powodziowymi. Zakład górniczy musi posiadać ustalone procedury pozwalające na skuteczne zabezpieczenie sprzętu i pracowników zakładu górniczego na wypadek zagrożenia powodziowego.

Planowane przedsięwzięcie jest zlokalizowane na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 Dębica-Stalowa Wola-Rzeszów, poza strefami ochronnymi ujęć wód.

Przedsięwzięcie nie będzie negatywnie wpływać na parametry wód w zakresie wszystkich elementów jakości wód powierzchniowych. Nie spowoduje przekształcenia morfologii koryta i powiązane z tym parametrów fizykochemiczne.

Przedmiotowe przedsięwzięcie ze względu na swój charakter i budowę geologiczną terenu, nie będzie w sposób istotny oddziaływać na cele ochrony wód podziemnych, tj. nie wpłynie w sposób istotny zarówno na stan ilościowy, jak i jakościowy (chemiczny) wód podziemnych.

Działania ukierunkowane na maksymalne złagodzenie skutków planowanego przedsięwzięcia na wody powierzchniowe i podziemne, które należy uwzględnić to:

- Utrzymywanie sprzętu służącego do udostępniania i eksploatacji złoża (spycharka, koparka, ładowarka) w stanie technicznym gwarantującym szczelność układów paliwowych i szczelność obudów mechanizmów pracujących w kąpielii olejowej.
- Zakaz na terenie przedsięwzięcia gromadzenia i przechowywania w pojemnikach, w których możliwe jest niekontrolowane rozszczelnienie, zarówno paliwa jak i oleju oraz innych niebezpiecznych substancji mogących skażać środowisko.

- Używanie podczas tankowania misy, która będzie dodatkowym zabezpieczeniem środowiska gruntowo-wodnego przed rozlaniem paliwa.
- W przypadku wycieku substancji ropopochodnych niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do ograniczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczenia przy zastosowaniu sorbentów, mat sorbentowych.
- Oznaczenie terenu kopalni tablicami zakazującymi wstępu na teren kopalni osób trzecich oraz tablicami zakazującymi wysypywania odpadów i wylewania ścieków.

Analizowany projekt dokumentu nie wprowadza takich zapisów, które mogłyby skutkować nieosiągnięciem celów środowiskowych JCWP oraz negatywnym wpływem na jakość wód JCWPd.

8.4 Zasoby przyrodnicze i poziom różnorodności biologicznej

Zbiorowiska roślinne stwierdzone na analizowanym terenie należą do rozpowszechnionych i pospolitych na terenie Polski. Postęp eksploatacji będzie się wiązał z całkowitą likwidacją pokrywy roślinnej. Wpływ procesów technologicznych związanych z wydobywaniem na zwierzęta jest obecnie trudny do określenia. Będzie związany głównie z likwidacją terenów żerowisk oraz siedlisk zwierząt. Większa część zwierząt przeniesie się poza obszary przewidziane do zainwestowania, które zajmowane będą sukcesywnie.

Szata roślinna w wydzieleniach sąsiadujących z wnioskowanym terenem nie zostanie zniszczona wskutek realizacji inwestycji. Nie przewiduje się również zasadniczych zmian związanych z warunkami bytowania zwierząt. Wysoce prawdopodobne jest jednak zwiększenie udziału gatunków synantropijnych. Najbardziej negatywnym aspektem takiego procesu jest wprowadzenie gatunków inwazyjnych. Zwrócić uwagę należy przede wszystkim na ryzyko wprowadzenia inwazyjnych gatunków ryb do powstałych zbiorników.

Na początkowym etapie działalność górnicza może działać odstraszająco na niektóre gatunki, jednak dotychczasowe obserwacje prowadzone na istniejących obiektach, nie wykazały spadku liczebności poszczególnych populacji w dłuższym okresie czasu. Najczęstszą przyczyną zmian składu gatunkowego fauny naziemnej, są znaczące zmiany w pokryciu szatą roślinną, a więc głównie zmiany sposobu użytkowania gruntów. w omawianym przypadku zostanie zachowany dotychczasowy, sposób użytkowania okolicznych gruntów, nie należy zatem prognozować istotnych zmian w składzie gatunkowym fauny naziemnej na obszarach otaczających analizowany teren. Można przypuszczać, że część zwierząt, szczególnie tych, które charakteryzują się znacznym potencjałem adaptacyjnym po pewnym czasie może przywyknąć do prowadzonej

działalności a na istniejących obiektach i w ich pobliżu, zaobserwować można liczne gatunki ptaków wodnych.

Powstanie zbiorników poeksploatacyjnych a przede wszystkim ich prawidłowa rekultywacja, może przyczynić się do powstania nowych siedlisk, które pozytywnie wpłyną na poziom bioróżnorodności obszaru. Szczególnie pozytywnie na proces „naturalizacji” zbiorników mogą wpłynąć projektowane wypłycenia, ułatwiające zasiedlanie przez roślinność przybrzeżną, będącą zarówno siedliskiem zwierząt jak i naturalnym filtrem zanieczyszczeń, mogących dopływać do zbiorników.

8.5 Krajobraz

Walory krajobrazowe, których istotne znaczenie dla jakości życia ludzi zostało wyrażone w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, sporządzonej we Florencji 20 października 2000 r. i ratyfikowanej przez Polskę w 2004 r. (obowiązuje od 2005 r.), powinny być również brane pod uwagę podczas określania przeznaczenia poszczególnych terenów.

Charakter opracowywanego terenu - jego morfologia i ekspozycja widokowa z zewnątrz decydują o przewidywanym wpływie inwestycji na walory krajobrazowe. Eksploatacja zmienia dotychczasowy charakter terenu. Krajobraz przedmiotowego obszaru ma cechy półnaturalne, jest to bowiem obszar przekształcony obecnie przez prowadzoną działalność eksploatacyjną oraz z drugiej strony przez działalność rolniczą.

W związku z eksploatacją kruszywa następuje przekształcenie powierzchni ziemi, zmienia się jej morfologia i charakter terenu. Hałdy urobku dominują w krajobrazie terenu. Na etapie przygotowania złoża do eksploatacji znad stropu zebrana została warstwa gleby, która jest gromadzona w formie zwałowisk. Docelowo materiał ten zostanie wykorzystany do rekultywacji terenu górniczego, co spowoduje likwidację powstałych wyniesień. W granicach projektu zmiany planu i sąsiadujących z nim terenów, po zakończonej eksploatacji, powstaną nowe elementy zagospodarowania terenu w tym zbiorniki poeksploatacyjne.

Podsumowując, projektowane przedsięwzięcie zmienia w znaczny sposób istniejący krajobraz, lecz sukcesywnie (w miarę wydobywania) wykonywana rekultywacja terenów poeksploatacyjnych, stanowić będzie kompensację terenu objętego okresową eksploatacją złoża a także może docelowo urozmaicić krajobraz poprzez wprowadzenie zbiorników wodnych, otoczonych roślinnością wysoką oraz przybrzeżną.

8.6 Hałas, wibracje oraz promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas związany z działalnością górniczą ma zasięg lokalny i skupia się w obrębie miejsc prowadzenia prac a także wzdłuż dróg technologicznych i dróg wywozu kruszywa poza teren obszaru górniczego. Źródłami hałasu będą maszyny i urządzenia służące do zdejmowania nadkładu, wydobywania kruszywa oraz środki transportu. Prace związane z udostępnianiem, eksploatacją (w tym transport kopaliny) i rekultywacją złożeń, prowadzone będą wyłącznie w porze dziennej.

Prowadzący działalność ma obowiązek dotrzymywać dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie. W razie potrzeby należy zastosować rozwiązania techniczne lub technologiczne takie jak ekrany, nasypy, kontrola stanu technicznego maszyn. Tereny chronione akustycznie znajdują się w odległości ok. 100 m od terenu przedsięwzięcia. Jest to odległość wystarczająca, aby dotrzymać dopuszczalnych poziomu hałasu przy tego rodzaju przedsięwzięciach. Czasem wymagane jest zastosowanie dodatkowych rozwiązań jak nasyp od strony zabudowy, który minimalizuje wpływ hałasu.

Planowane zagospodarowanie nie stanowi zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi pod względem oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego.

8.7 Zdrowie i warunki życia ludzi

Nie przewiduje się istotnego wpływu realizacji ustaleń analizowanego projektu zmiany planu na zdrowie i warunki życia ludzi. Prowadzący działalność ma obowiązek dotrzymywać dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie.

Z punktu widzenia warunków życia ludzi, istotnym rodzajem oddziaływania może być zapylenie powstające podczas prac górniczych, załadunku i transportu kruszywa.

Bezpośrednio narażeni na zapylenie mogą być operatorzy maszyn urabiających. W przypadku zwiększonego zagrożenia pyłowego, przedsiębiorcy powinni dokonać jego pomiarów, a kierownik ruchu zakładu górniczego powinien określić sposób likwidacji lub zmniejszenia zagrożenia oraz sposób ochrony zagrożonych pracowników.

W kopalni podwyższona wartość natężenia dźwięku może wystąpić na stanowiskach obsługi maszyn urabiających i ładujących. W przypadku stwierdzenia wystąpienia zwiększonego hałasu narażeni pracownicy powinni zostać wyposażeni w ochronniki słuchu.

Zakładając, że eksploatacja złożeń prowadzona będzie zgodnie z zasadami określonymi w planie ruchu kopalni oraz z ogólnymi zasadami BHP, nie prognozuje się istotnego wpływu hałasu i drgań na zdrowie i życie ludzi.

8.8 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na obszarze objętym zmianą mpzp nie występują obiekty zaliczane do zakładów o dużym i zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii oraz obiektów zaliczonych do kategorii „potencjalni sprawcy poważnych awarii”. Projekt zmiany mpzp nie wprowadza takiego przeznaczenia terenu, ani innych ustaleń, które mogłyby skutkować powstaniem tego typu zakładów.

8.9 Zabytki i dobra materialne

Ustalenia projektu planu nie stwarzają możliwości negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne.

Nie pozbawiają właścicieli gruntów sąsiednich dostępu do drogi publicznej, możliwości korzystania z wody, kanalizacji, energii elektrycznej, ciepłej, środków łączności, dostępu do światła dziennego do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, dostępu do obiektów usługowych.

8.10 Oddziaływania transgraniczne

Położenie obszaru objętego projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a przede wszystkim charakter projektowanego zainwestowania wyklucza możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8.11 Diagnoza relacji pomiędzy skutkami ustaleń projektu zmiany mpzp a stanem poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego

Zamieszczone poniżej zestawienie tabelaryczne ukazuje oddziaływanie ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego takie jak: powierzchnia ziemi i gleby, powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne, świat flory i fauny, walory krajobrazowe oraz dodatkowo na i klimat akustyczny oraz promieniowanie elektromagnetyczne. Uwzględniono przewidywany wpływ na stan środowiska w wyniku realizacji dyspozycji przestrzennych zawartych w projekcie zmiany planu. Analiza obejmuje oddziaływania o charakterze: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótkoterminowym, średnioterminowym i długoterminowym, stałym i chwilowym oraz pozytywnym i negatywnym na komponenty środowiska, które wskutek realizacji projektu zmiany planu zostaną objęte oddziaływaniami.

LP	PRZEZNACZENIE TERENÓW	POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBY					POWIETRZE ATMOSFERYCZNE i KLIMAT					WODY POWIERZCHNIOWE i PODZIEMNE					ZASOBY I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA					WALORY KRAJOBRAZOWE					KLIMAT AKUSTYCZNY i PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE				
		ODDZIAŁYWANIE	OCENA				ODDZIAŁYWANIE	B/P/W/S K	K/S/D	St/Ch	+/-	ODDZIAŁYWANIE	B/P/W/S K	K/S/D	St/Ch	+/-	ODDZIAŁYWANIE	B/P/W/S K	K/S/D	St/Ch	+/-	ODDZIAŁYWANIE	B/P/W/S K	K/S/D	St/Ch	+/-	ODDZIAŁYWANIE	B/P/W/S K	K/S/D	St/Ch	+/-
			B/P/W/S K	K/S/D	St/Ch	+/-																									
1.	PE	Przekształcenie rzeźby terenu,	B	D	St	-	Zwiększenie zapylenia w trakcie prowadzonych prac i transportu	B	K	Ch	-	Wzrost ryzyka zanieczyszczenia wód gruntowych z uwagi na zmniejszenie grubości warstwy izolującej	P	S	St	-	Wzrost udziału zbiorowisk roślinności synantropijnej	P	D	St	-	Przekształcenie rzeźby terenu	B	D	St	-	Wzrost poziomu hałasu w trakcie prac zakładu górniczego	B	K	Ch	-
		Likwidacja pokrywy glebowej	B	D	St	-	Wzrost zanieczyszczenia powietrza, na skutek emisji ze środków transportu	B	D	Ch	-						Ograniczenie miejsc gniazdowania i żerowania zwierząt	B	D	St	-	Przejściowe wprowadzenie elementów antropogenicznych	B	D	St	-	Wzrost poziomu hałasu w związku ze zwiększeniem natężenia ruchu samochodowego	P	K	Ch	-
							Wzrost zanieczyszczenia powietrza, na skutek emisji z maszyn i urządzeń	B	D	Ch	-						Płoszenie niektórych gatunków zwierząt oraz ograniczenie ich możliwości migracji	B	S	St	-										

OCENA ODDZIAŁYWAŃ – (B) bezpośrednie, (P) pośrednie, (W) wtórne, (Sk) skumulowane, (K) krótkoterminowe, (S) średnioterminowe, (D) długoterminowe, (St) stałe, (Ch) chwilowe, (+) pozytywne, (-) negatywne

9 Propozycje innych niż w projekcie zmiany mpzp rozwiązań alternatywnych a także zapobiegających, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko

Ze względu na charakter ustaleń analizowanego projektu zmiany planu, niewiążących się ze znaczącym ujemnym oddziaływaniem na środowisko, nie przewidziano rozwiązań alternatywnych w stosunku do zaproponowanych w projekcie. W przypadku zagospodarowania terenu, związanego z eksploatacją kopalni, mamy do czynienia z sytuacją, w której istnieje ograniczona możliwość wyboru wariantów realizacji przedsięwzięcia. Na etapie opracowania zmiany mpzp może to być decyzja o utrzymaniu kierunku zagospodarowania terenu, który umożliwił będzie eksploatację w przyszłości lub jej dopuszczeniu, ale zmiana lokalizacji jest uzależniona od występowania zasobów, uzasadniających ich eksploatację. Przeznaczenie konkretnego terenu pod wydobywanie jest najczęściej wynikiem wniosku inwestora, chcącego i najczęściej mogącego realizować swoje plany inwestycyjne w konkretnej lokalizacji. W przypadku braku istotnych przeciwwskazań, wynikających z uwarunkowań środowiskowych, brak jest podstaw do negatywnej oceny planowanego przez Gminę zagospodarowania terenu.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany planu sporządzana była równocześnie z opracowaniem dokumentu planistycznego, co pozwoliło na przyjęcie rozwiązań przestrzennych, które w pewnym stopniu umożliwiły uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów przestrzennych, doprowadzając do wyboru pożądanых i jednocześnie możliwie optymalnych kierunków działań. Z uwagi na charakter dokumentu planistycznego, będącego przedmiotem prognozy, nie określającego dokładnych danych technologicznych planowanych przedsięwzięć, należy uznać iż wykorzystanie terenu, zgodne z zapisami zmiany mpzp powinno odbywać się zgodnie z najlepszymi dostępnymi rozwiązaniami technicznymi co zapewniać winien nadzór organów ochrony środowiska, będących właściwymi w zakresie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, dopuszczonego zapisami zmiany mpzp.

Jednocześnie w celu zminimalizowania ujemnych skutków realizacji ustaleń projektu zmiany planu proponuje się rozważenie:

- dbania o właściwy i sprawny sprzęt technologiczny służący do urabiania i transportu kopaliny, zapewnić właściwą i bezpieczną obsługę sprzętu,
- stosowania rozwiązań technicznych zmniejszających ryzyko nadmiernego zapylenia w obrębie terenów sąsiednich,
- nasadzeń drzew i zadrzewień, złożonych z rodzimych gatunków wzdłuż linii brzegowej zbiornika.

10 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany mpzp oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Kluczowym aspektem analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany mpzp jest stwierdzenie skuteczności przeprowadzonych zabiegów rekultywacyjnych. Organem wydającym decyzje rekultywacyjne dotyczące terenów poeksploatacyjnych jest starosta po zasięgnięciu opinii organów wskazanych w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Najistotniejszym zatem elementem monitoringu analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany mpzp będzie kontrola przeprowadzonej rekultywacji, dokonywana przez starostę.

Na podstawie art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze: Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, w szczególności w zakresie:

- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 2) bezpieczeństwa pożarowego;
- 3) ratownictwa górniczego;
- 4) gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania;
- 5) ochrony środowiska i gospodarki złożem, w tym według kryterium wykonywania przez przedsiębiorców obowiązków określonych w odrębnych przepisach lub na ich podstawie;
- 6) zapobiegania szkodom;
- 7) budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

Nadzór nad rekultywacją gruntów w likwidowanym zakładzie górniczym wykonywany jest przez starostę, do którego uprawnień należały nadzorowanie sposobu wykonania decyzji, wydanej przez niego na podstawie art. 22 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Z uwagi na fakt, iż nadzór nad likwidacją zakładu górniczego jest sprawowany przez organy nadzoru górniczego organy te sprawują także nadzór nad sposobem wykonania obowiązków związanych z rekultywacją, a określonych w decyzji starosty na podstawie art. 22 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów jest obowiązana do ich rekultywacji na własny koszt, na tej podstawie starosta winien wydać decyzję nakazującą wykonanie rekultywacji.

Monitoring skutków realizacji ustaleń zmiany mpzp, prowadzony będzie również w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, uwzględniającej m.in. prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry obiektów

oddanych do użytku oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg i dokonywanej, zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Analiza taka musi zostać opracowana co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Wpływ skutków realizacji ustaleń zmiany mpzp na środowisko, analizowany będzie ponadto w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z uwzględnieniem ograniczeń, wynikających z poziomu jego szczegółowości.

11 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko są ustalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp), zgodnie z podjętą przez Radę Gminy Tryńcza uchwałą nr XL/427/2018 z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nr 30/11 „Gniewczyna Łańcucka I” w miejscowości Gniewczyna Łańcucka na cele eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „Gniewczyna Łańcucka I” w Gminie Tryńcza.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

W oparciu o art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wystąpiono o uzgodnienie zakresu oraz stopnia szczegółowości niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskując uzgodnienia zawarte w pismach:

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie – pismo znak: WOOŚ.411.1.135.2019.AP.4 z dnia 22 października 2019 r.

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku – pismo znak: PSNZ.4612.3/19 z dnia 16 października 2019 r.

Prognoza obejmuje ocenę najbardziej prawdopodobnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, jakie mogą być skutkiem dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach analizowanego projektu zmiany mpzp. Prognoza opracowywana jest równocześnie z projektem zmiany mpzp, w celu próby wskazania najkorzystniejszych rozwiązań dla funkcjonowania środowiska oraz eliminacji tych zapisów, które mogłyby wywołać negatywne skutki dla przyrody, a zwłaszcza zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równolegle z pracami związanymi z projektem zmiany mpzp, w celu umożliwienia ewentualnych korekt w tym projekcie.

Obszar objęty opracowaniem obejmuje teren o powierzchni ok. 8,76 ha leżący w województwie podkarpackim, powiecie przeworskim, gminie Tryńcza, miejscowości Gniewczyna Łańcucka.

Obszar leżący w obrębie udokumentowanego złoża kruszywa „Gniewczyna Łańcucka I” jest niezabudowany i pokryty roślinnością niską oraz zadrzewieniami. Główna część terenu to wyschnięty teren dawnego starorzecza Wisłoka. W sąsiedztwie znajduje się powyrobiskowy zbiornik wodny, powstały w wyniku eksploatacji postępującej od strony zachodniej. Od strony wschodniej teren graniczy z gruntami rolnymi.

Celem sporządzenia zmiany mpzp jest umożliwienie eksploatacji kopaliny w obrębie udokumentowanego złoża „Gniewczyna Łańcucka I”.

Działalność związana z pracami ziemnymi i wydobywaniem kopalin wiąże się nieuchronnie z występowaniem szeregu negatywnych oddziaływań na środowisko. W przypadku analizowanego projektu zmiany mpzp mogą to być przede wszystkim:

Oddziaływania negatywne tymczasowe:

- likwidacja roślinności oraz siedlisk i żerowisk dziko żyjących zwierząt,
- likwidacja gleb,
- emisja hałasu i drgań w obrębie terenu eksploatacji i dróg transportu kruszywa,
- zanieczyszczenie pyłowych, szczególnie w okresach suchych w obrębie terenu eksploatacji oraz wzdłuż dróg transportu kruszywa,
- emisja zanieczyszczeń gazowych ze środków transportu oraz maszyn i urządzeń,
- wytwarzanie odpadów .

Oddziaływania negatywne trwałe:

- zmiany krajobrazowe,
- zmiany rzeźby terenu.

Oddziaływania pozytywne trwałe:

- powstanie nowych siedlisk i żerowisk ptaków wodno-błotnych oraz płazów i ryb,
- powstanie miejsc rekreacji i wypoczynku.

Reasumując należy stwierdzić, że jest możliwa realizacja ustaleń analizowanego projektu zmiany mpzp w formie przedstawionej w analizowanym projekcie, w tym również na najbliższej położone obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, bez powodowania znaczącego oddziaływania na środowisko, pod warunkiem przestrzegania obowiązujących przepisów prawa i zastosowania najlepszych dostępnych

rozwiązań technicznych a także zachowania warunków zawartych w wydanych już decyzjach organów administracji.

12 Materiały źródłowe. Akty prawne, publikacje i opracowania dokumentacyjne

A. Akty prawne

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 55 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 283 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2020 r. poz. 2187).
7. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 282 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j. Dz. U. 2020 r., poz. 1333 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015 r. poz. 774 z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 1383).
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 112) .
12. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 poz. 258).
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448)
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031 z późn. zm.).
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 poz. 914).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 poz. 1119).
17. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 r. poz. 2148).
18. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2019 poz. 2149).
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 poz. 1395).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 z późn. zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. 2011. nr 210, poz. 1260).
24. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 r. poz. 138)
25. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311).
26. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).
27. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.).

B. Publikacje

28. Andrzejewski R. i in. 1991. Krajowe studium bioróżnorodności. Raport Polski dla UNEP, Warszawa
29. Duda R., Witczak S., Żurek A., 2011. Mapa wrażliwości wód podziemnych Polski na zanieczyszczenie 1: 500 000. Metodyka i objaśnienia tekstowe. Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków.
30. Głowaciński K., Rafiński J. (red.), 2003. Atlas płazów i gadów Polski. Status – rozmieszczenie – ochrona. GIOŚ, Warszawa
31. Graf R., 2007. Ocena podatności płytkich wód podziemnych na zanieczyszczenia jako podstawa działań ochronnych w zlewni. Waloryzacja środowiska przyrodniczego w planowaniu przestrzennym. Problemy Ekologii Krajobrazu s.297-305
32. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża.
33. Klimaszewski M., 1981. Geomorfologia ogólna. PWN, Warszawa.
34. Kondracki J., 2001. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
35. Liro A. et al. (red.), 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Fundacja IUCN Poland, Warszawa.
36. Liro A. et al. (red.), 1998. Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Fundacja IUCN Poland, Warszawa.
37. Macias A., Bródka S., 2014. Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią. PWN, Warszawa.
38. Majchrowska A., 2007. Realizacja zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.
39. Matuszkiewicz M., 2008a. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN Warszawa.
40. Matuszkiewicz M., 2008b. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN Warszawa.
41. Okarma H., Bogdanowicz W., Rychlik L., Szuma E., 2011. Atlas Ssaków Polski. IOP PAN Kraków.
42. Okołowicz W., 1978. Regiony klimatyczne. Narodowy Atlas Polski. Ossolineum. Warszawa.

43. Olędzki J. R., 2007. Regiony geograficzne Polski. Klub Teledetekcji Środowiska PTG, Warszawa.
44. Ostaszewska K., 2002. Geografia krajobrazu. PWN Warszawa.
45. Paczyński B., Sadurski A., 2007. Hydrogeologia regionalna Polski. PIG, Warszawa.
46. Pawlaczyk P., Jermaczek A., 2009. Poradnik lokalnej ochrony przyrody. Wydawnictwo Klubu Przyrodników.
47. Richling A., Solon J., 2011. Ekologia Krajobrazu. PWN, Warszawa.
48. Siemiński M., 2007. Środowiskowe zagrożenia zdrowia. PWN, Warszawa.
49. Sołowiej D., 1992. Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.

13 Spis Rysunków

Ryc. 1. Położenie administracyjne analizowanego terenu	8
Ryc. 2. Lokalizacja terenu opracowania w stosunku do złóż oraz terenów i obszarów górniczych	9
Ryc. 3. Lokalizacja terenu opracowania w stosunku do złóż oraz terenów i obszarów górniczych	13
Ryc. 4. Położenie terenu opracowania względem GZWP i JCWPd	14
Ryc. 5. Położenie terenu opracowania względem JCWP	15
Ryc. 6. Położenie obszaru opracowania w stosunku do najbliższych obszarów chronionych	25
Ryc. 7. Położenie obszaru opracowania w stosunku do sieci proponowanych korytarzy ekologicznych	27
Ryc. 8. Zakres obszaru objętego sporządzeniem zmiany mpzp	28